

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 9.4.2008
SEC(2008) 443

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА КОМИСИЯТА

Придружителен документ към

Предложение за

**ПРЕПОРЪКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ
И СЪВЕТА**

**за създаването на Европейската кредитна система за професионалното
образование и обучение (ECVET)**

РЕЗЮМЕ НА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

**[SEC(2008) 442
COM (2008) 180 окончателен]**

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА КОМИСИЯТА

РЕЗЮМЕ НА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКАТА КРЕДИТНА СИСТЕМА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ (ECVET)

Една от основните пречки пред предизвикването на по-голям интерес към мобилността в контекста на началното и текущото обучение е трудността при определянето и валидирането на резултатите от обучение, постигнати в чужбина. Освен това липсата на установени правила, които позволяват на гражданите да прехвърлят и да им бъдат признавани учебните резултати от едно учебно направление в друго, може да създаде пречки за мобилността на учащите и за достъпа им до т. нар. учене през целия живот.

В настоящата оценка на въздействието се излагат различни варианти, които Комисията е обсъдила в процеса на търсене на решение за тези проблеми и в процеса на внедряване на Европейската кредитна система за професионалното образование и обучение (ECVET)¹. В нея се подчертава добавената стойност, която европейската кредитна система за професионалното образование и обучение би донесла в подпомагането на процеса на учене през целия живот и за премахването на пречките пред мобилността в Европа.

Образованието и обучението са съставна част на Лисабонската стратегия – програмата на ЕС за реформи, с която се търсят начини за справяне с предизвикателствата на обществото и икономиката, основани на знанието. И по-конкретно, развитието на знанията, уменията и компетенциите на гражданите чрез обучение и образование е от особено значение за постигането на целите от Лисабонската стратегия: конкурентоспособност, растеж, трудова заетост и социално сближаване.

Междинният преглед на Лисабонската стратегия от 2005 г. показва, че на тези предизвикателства не е даден отговор. И по-специално, в контекста на настоящия документ, все още има важни пречки пред реализирането на учене през целия живот и пред мобилността на учащите и на работещите. Следователно има нужда от разработването на инструменти и механизми, с които да се активира участието в процеса на учене през целия живот и да се улесни трансферът на квалификации – между институциите, системите и държавите. По-голяма прозрачност на квалификациите е предпоставка за ефикасността на тази стратегия и е необходимо условие за развитието на знанията, уменията и компетенциите, изисквани от европейските граждани.

Европейската кредитна система за професионалното образование и обучение е предназначена за гражданите и има за цел да улесни признаването на учебните им резултати в процеса на учене през целия живот без граници. Техническите характеристики на ECVET се основават на съществуващи вече в държавите-членки практики. Те се състоят от следните елементи:

¹ В края на оценката на въздействието е включена указателна таблица на специфичната терминология, свързана с ECVET.

- описание на квалификацията чрез единици резултати от обучение (знания, умения и компетенции), които могат да се прехвърлят и натрупват;
- структура и гарантирана прозрачност при трансфера и натрупването на резултатите от обучение, което позволява постигнатите и оценени в даден контекст единици резултати от обучение да бъдат прехвърлени в друг контекст и натрупани там;
- изграждане на партньорство между компетентните институции за създаването на среда, в която може да бъде развито взаимното доверие, и предлагане на рамка за трансфер по ECVET като част от бъдеща зона на учене и обучение без граници;
- разпределяне на ECVET точки за квалификацията и единиците като необходим и допълнителен източник на информация; това разпределение се основава на обща европейска конвенция.

За да може да се прилага ECVET, единиците или части от единиците резултати от обучение, постигнати и оценени в една среда, се прехвърлят в друга. В новия контекст те се валидират и признават от компетентната институция като част от изискванията за квалификацията, която лицето желае да получи. Единици резултати от обучение могат да се натрупват за тази квалификация съгласно националните, секторните и регионалните правила.

Както е изложено в оценката на въздействието и в проекта на препоръката, ECVET е средство за улесняване на прозрачността, съпоставимостта, трансфера и натрупването на резултати от обучението между различни учебни направления. Системата няма за цел, нито изисква атомизиране на квалификацията, нито пък има за цел хармонизиране на системите на квалификацията и на ПОО (професионалното образование и обучение). В този смисъл целта ѝ е да допълни и подсили ефекта на съществуващите инструменти за мобилност като Европейската система за трансфер и натрупване на кредити във висшето образование (ECTS), Европас и Европейската квалификационна рамка (ЕКР). На второ място от ECVET се очаква да може да допринесе за реформата на националните системи за професионално образование и обучение и за постигането на реално учене през целия живот.

В този смисъл целта на ECVET е да даде добавена стойност в областта на мобилността и на ученето през целия живот.

Предложената система ECVET е съществена част от работната програма „Образование и обучение 2010 г.“, с която се цели постигане на обучителните и образователните аспекти на целите на Лисабонската стратегия. Комисията изготви проекта си за ECVET след многократни запитвания от страна на държавите-членки, социалните партньори и други заинтересовани страни.

Първият обсъден вариант не предполага използването на правен инструмент, т.е. няма действие от страна на Европейския съюз. Това би означавало да се продължи с разнообразната система в европейските държави, при която в някои страни съществуват национални системи за трансфер на кредити, а в други – не. Така няма да има отправна точка, от която да се получава информация за по-нататъшното развитие при трансфера и признаването на резултатите от обучението на мобилните учещи. Това

би затруднило последващата работа след започнатото засилено сътрудничество съгласно решението на Съвета и декларацията от 2002 г., в които се предвижда разработване на кредитна система на европейско равнище. Това би означавало, че Комисията не е откликнала на запитванията на държавите-членки за разработване на кредитна система, която да се използва в професионалното образование и обучение. Този вариант обаче би бил неприемлив за редица заинтересовани страни и не би спомогнал за изпълнението на мандата, даден на Комисията от държавите-членки.

Вторият вариант е съобщение на Комисията. Съобщението от Комисията обаче не е документ, който би ангажирал държавите-членки или Европейския парламент с приемането си. Следователно този вариант не би довел до необходимата политическа ангажираност за създаването и ефективното прилагане на работеща система ECVET.

Третият вариант е изготвянето на препоръка на Комисията съгласно член 150 от Договора, която да е свързана с професионалното обучение. Въпреки че е правен инструмент, препоръката на Комисията все пак няма да има по-силно въздействие от предходния вариант, тъй като няма да ангажира държавите-членки или Европейския парламент при официалното си приемане, като така няма да доведе до необходимата политическа ангажираност за ефективно прилагане на системата ECVET.

Четвъртият обсъждан вариант е да се въведе система ECVET по силата на законодателен инструмент, какъвто е препоръката на Европейския парламент и на Съвета съгласно членове 149 и 150 от Договора. Този инструмент ще препоръчва на държавите-членки да използват на доброволна основа ECVET като средство за улесняване на прозрачността, съпоставимостта, трансфера и натрупването на резултати от обучението между различни учебни направления из цяла Европа. Имайки предвид процеса на разработването на система ECVET – сътрудничеството между Комисията, държавите-членки, ЕИП, страните кандидатки за членство и европейските социални партньори, както и продължителния процес на консултация със съответните органи и заинтересовани страни на европейско равнище в областта на ПОО, Комисията разработи проект за системата ECVET.

Пети вариант е да се въведе система ECVET по силата на законодателен инструмент, какъвто е решението на Европейския парламент и на Съвета съгласно членове 149 и 150 от Договора. При този вариант обаче би се приело решение, което поражда възприемането на принципи и задължения за онези държави-членки, които обвържат националните си системи с ECVET, докато постигнатият убедителен консенсус сред заинтересованите страни (държавите-членки, социалните партньори, сектори и др.) е, че ECVET трябва да е изцяло на доброволна основа.

Комисията, след като съпостави предимствата и недостатъците на изложените варианти, избра да предложи вариант 4, който би дал възможност — в сътрудничество с държавите-членки и със социалните партньори — да се посрещнат очерталите се предизвикателства и да се намерят подходящи решения. Освен това този вариант в най-голяма степен отговаря на очакванията на държавите-членки и на заинтересованите страни. Той би осигурил най-добрата база за успешното прилагане на работеща ECVET и за постигането на реална добавена стойност, която може да се постигне в това европейско измерение спрямо гражданите в областта на ученето през целия живот и мобилността чрез натрупване и трансфер на учебни резултати, постигнати в различни направления.

Успешното постигане на целите на системата ECVET ще бъде непрестанно наблюдавано и оценявано. Ако бъде приета от Парламента и Съвета, системата ECVET няма да е окончателна, а ще бъде непрестанно наблюдавана и ще положи основата за по-нататъшното си развитие. Комисията ще наблюдава изпълнението на ECVET и четири години след приемането ѝ ще докладва пред Европейския парламент и Съвета за натрупания опит и ще разгледа значението ѝ за в бъдеще, включително, ако е необходимо, преразглеждане на правния инструмент. Този доклад ще се базира, *inter alia*, на резултатите от външна оценка.